

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Zatik Zsuzsanna ügyvéd által képviselt felperes neve(**felperes címe**) felperesnek - a dr. Gárdos István ügyvéd által képviselt alperes neve(**alperes címe**) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. június 16. napján kelt 63.P.26.816/2008/47. számú ítélete ellen a felperes részéről 48. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és az alperes részéről Pf. 3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részét helybenhagyja, indokolását pedig részben, és akként változtatja meg, hogy a felperes megtámadási keresete elkészt.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperesnek 1.127.500 (egymillió-egyszázhuszonhétezer-öt száz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes előadta, hogy 2003. február 12-én befektetési szolgáltatási keretszerződést kötött a **Bankkal** (a továbbiakban **Bank**), melynek **G.** ügyfélstátusszal rendelkező ügyfele volt. A keretszerződés alapján 2004. július 20-án bizományosi megbízást adott az **L. B.** (a továbbiakban **L. B.**) által kibocsátott 80 darab 80.000 USD össznévértékű „...” ...- USD alapú 100 %-ban tőkegarantált kötvény vételére. A megbízás határideje 2004. július 15. napja volt. A megbízás 5. pontjában foglaltak szerint az ügylet teljesítését követően a bizományos az értékpapírokat a megbízó értékpapír (letéti) számláján való jóváírással volt köteles rendelkezésre bocsátani. A szerződésnek megfelelően megfizetett a **Bank** részére 2004. július 8-án 80.000 USD értékpapír ellenértéket, valamint 680 USD jutalékot. A **Bankkal** 2006. július 16-án újabb számlavezetési és befektetési szolgáltatási keretszerződést kötött, mely a korábbi keretszerződés helyébe lépett. A keretszerződés alapján 2007. július 5-én bizományosi megbízást adott az **L. B.** által kibocsátott 25 db 50.000 USD össznévértékű 3 éves lejáratú, USD denominációjú, a lejáratkor 100 %-ban tőkegarantált P2 kockázati besorolású kötvény vételére. A

megbízás határideje 2007. augusztus 13. napja volt. Az ügylet teljesítését követően a bizományos a kötvényeket a megbízó értékpapír (letéti) számláján való jóváírással volt köteles birtokba adni. A bank 2007. augusztus 13-án megterhelte az ügyfélszámláját 50.000 USD értékpapír ellenértékkel és 600 USD jutalékkal.

A **Bank** a 2008. október 6-án kelt levelében arról tájékoztatta, hogy a kötvényekben foglalt fizetési kötelezettségért kezességet vállaló bank, az **L. B.** 2008. szeptember 15-én csődvédelmi eljárást kezdeményezett. Mivel jelenleg nem érhető el megbízható piac a kötvények tekintetében, ezért a számlakivonat innentől kezdve „nem elérhető” érték megjelölést fog tartalmazni. Az ezt követő információ és adatgyűjtés során egyértelművé vált a számára, hogy a tőkegaranciát vállaló bank gazdasági helyzete nem 2008 szeptemberében rendült meg, az ide vezető események a 2006. évben kezdődtek. A **Bank**nak mint szakcégnek az ezzel kapcsolatban akkor már nyilvánosságra hozott információk birtokában kellett lennie, hiszen a kibocsátótól kapott díjazás mellett aktívan részt vett a kötvények forgalmazásában. Mivel előle elhallgatta ezeket a lényeges információkat, így nem volt abban a helyzetben, hogy befektetése tekintetében reális döntést hozzon. A 2008. december 1-jén kelt levelével ezért mindkét bizományi szerződést megtámadta, és felszólította a **Bankot** az eredeti állapot helyreállítására akként, hogy írjon jóvá a devizaszámláján 8 napon belül 130.000 USD-t. A **Bank** a felszólításnak nem tett eleget.

A felperes ezt követően 2008. december 19-én keresetet indított a **Bank** alperes ellen. Az alperes 2009. január 1. napjával átalakulás folytán - beolvadás útján - megszűnt, a cégbíróság törölte a cégjegyzékből. Jogutódként a alperes neve alperesként perbe lépett. Az elsőfokú bíróság a jogerőre emelkedett 7-I. sorszámú végzésével megállapította, hogy a per a továbbiakban a felperes és a alperes neve alperes között folyik tovább.

A felperes a végleges keresetében elsődlegesen a bizományi szerződések semmissége, másodlagosan megtámadás folytán bekövetkezett érvénytelensége miatt a Ptk. 237. § (1) bekezdése alapján eredeti állapot helyreállítása jogcímén 131.280 USD, valamint ebből 80.680 USD után 2004. július 20-tól, 50.600 USD után 2007. augusztus 13-tól a kifizetés napjáig a jegybanki alapkamatnak megfelelő késedelmi kamat megfizetését kérte. A harmadlagos keresetében az alperest a bizományi szerződések megszűnése miatt a Ptk. 319. § (2) bekezdése alapján arra kérte kötelezni, hogy számoljon el a pénzforgalmi számlájáról levett 80.680 USD-vel, továbbá 50.600 USD-vel és azt fizesse vissza, valamint fizessen meg 80.680 USD után 2004. július 20-tól, 50.600 USD után 2007. augusztus 9-től a kifizetés napjáig a jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot is. Negyedlegesen megállapításra irányuló keresetet terjesztett elő, melyben annak megállapítását kérte, hogy a **Bank** és közte 2004. július 20-án és 2007. július 5-én bizományi szerződés jött létre és annak alapján a bizományost a Ptk. 509. § (2) bekezdése szerinti del credere felelősség terheli.

A bizományi szerződések semmisségét arra alapította, hogy a **Bank** bemutatóra szóló, immobil értékpapírt hozott nyilvánosan forgalomba Magyarországon. Olyan

értékpapírok megvásárlását és tulajdonjogának megszerzését vállalta, melyek mint kötvények nem jöttek létre, ugyanis kibocsátásuk kógens jogszabályba, a 2001. évi CXX. törvény (a továbbiakban Tpt.) 6. §-ának (3) bekezdésébe ütközik, ezért a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis. A kötvények, mint értékpapírok érvénytelensége folytán a bizományi szerződések, mint lehetetlen szolgáltatásra irányuló szerződések, a Ptk. 227. § (1) és (2) bekezdés alapján semmisek. Utalt arra, hogy az összefoglaló 5. oldalán a kibocsátó felhívta az értékesítéssel érintett ország jogszabályainak betartására a forgalmazókat, az alperesi jogelődnek minden további nélkül módja és lehetősége lett volna a kötvényeket dematerializált, névre szóló értékpapírként forgalomba hozni. A 2007. július 5-én kötött bizományi szerződés emellett a Tpt. 17. § (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel is semmis. A Tpt.-ben szabályozott semmisség a közrend védelme által indokolható korlátozás.

A megtámadást a keresetlevélben a 2007. július 5-én kötött bizományi szerződés vonatkozásában és megtévesztés (Ptk. 210. § (4) bekezdés) címén érvényesítette. A szerződést azért támadta meg, mert az alperes elhallgatta a kibocsátó, illetve a garanciavállaló gazdasági helyzetére vonatkozó azokat a lényeges információkat, amelyek jelentősen befolyásolhatták volna a befektetési döntése meghozatalában. Így nem tájékoztatta arról a helyzetről, amely 2007. tavaszán jellemezte az amerikai pénzügyi piacot, nem beszélt a másodlagos jelzálogpiac összeomlásáról, melyben mind a kibocsátó, mind a garanciavállaló jelentősen érintett volt. Az álláspontja szerint az alperesi jogelődöt nem csak bizományosként, hanem forgalmazóként és a G. szolgáltatás teljesítése kapcsán is terhelte a tájékoztatási kötelezettség. A per során az alperes állításaihoz képest további körülményeket adott elő, melyekben az alperesi jogelőd szándékos megtévesztő magatartása miatt tévedésben volt. A 2009. szeptember 10-i tárgyaláson (23. sz. jegyzőkönyv) a 2007. július 5-i bizományi szerződést megtévesztés címén arra hivatkozással támadta meg, hogy az alperes a szerződés tartalma tekintetében is megtévesztette, amennyiben valóban jegyzés útján szerezte meg a kötvényeket, mert a bizományi szerződés nem erre, hanem adásvételi szerződés megkötésére szolgált. A megtámadást keresettel is érvényesítette. A 2009. október 12-i beadványában (27. sorszámú irat) tévedés (Ptk. 210. § (1) bekezdés) címén is keresetet terjesztett elő. Az volt az álláspontja, hogy a tévedés és a megtévesztés szükségszerűen összekapcsolódó fogalmak, mert akit megtévesztenek, az tévedésben van. A tévedés jogcímén való megtámadást egyrészt ezzel indokolta, másrészt azzal, hogy a bírói gyakorlat a tévedés és a megtévesztés jogcímét együtt alkalmazza. A 2010. január 28-i beadványában további körülményeket is előadott, amelyek tekintetében az alperes megtévesztette és a megtámadást a korábban előadott körülmények, valamint az újabb körülmények tekintetében egyaránt megtévesztés és tévedés címén érvényesítette. A bizományi szerződés tartalmával kapcsolatban utalt arra, hogy a Ptk. 277. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel az alperesi jogelőd nem teljesíthetett másként, mint ahogy a szerződésben vállalta. Az alperes a bizományi szerződés tartalmával ellentétben olyan nyilatkozatokat tett a perben, mintha egyszerű megbízási szerződés alapján járt volna el a megbízó érdekében. A felperes a megtévesztés és tévedés vonatkozásában további körülményként adta elő, hogy az alperes nem hívta fel a figyelmet arra, miszerint a kötvény

tulajdonjogának megszerzésére nem a magyar jog, hanem a kibocsátás helye szerinti jog az irányadó. A bírósági eljárás folyamán kellett rádöbbsennie, hogy nem dematerializált, névre szóló, hanem bemutatóra szóló, immobil értékpapírt vásárolt és a tulajdonjogának igazolására nincs alkalmas dokumentuma. Állította, hogy az értékpapírával a futamidő alatt nem tudott rendelkezni, az többszörös letéti rendszer alapján valahol L-ben van letétbe helyezve egy általa ismeretlen, vele jogi kapcsolatban nem álló cégnél a bizományos nevén. Az alperes forgalmazási számlakivonattal próbálja igazolni a felperesi tulajdont, de a forgalmazási számla jogi státuszát nem tudja alátámasztani. Abban a hitben volt, hogy tulajdonjogot szerzett az értékpapírokon, ezzel szemben kiderült, hogy a bizományos nem a bizományos szerződésben vállalt módon teljesítette az értékpapírok birtokba adását, mint a tulajdonjog egyik részelemét. Nem volt rendelkezési joga mindaddig, amíg 2009-ben referencia nyilvántartási számot nem kapott. Utalt arra, hogy a megtámadási határidő a megtámadás felismerésekor kezdődik. Állította, hogy csak a jelen per során ismerte fel, hogy a kötvény nem dematerializált, és nem felel meg a magyar jogszabályoknak. A kibocsátási tájékoztató, az összefoglaló és a hirdetmény alapján a jegyzés ténye nem volt felismerhető. A 2010. május 26-án előterjesztett beadványában (39. sz. irat) a 2004. július 20-án kötött bizományi szerződést is megtámadta és a másodlagos keresetében e szerződés érvénytelensége miatt is kérte az eredeti állapot helyreállítását. A kibocsátó valamint a garanciavállaló gazdasági helyzetére vonatkozó információk elhallgatásának kivételével a megtévesztést és a tévedést ugyanazon körülményekre alapította, melyekre a 2007. július 5-i bizományi szerződés tekintetében is hivatkozott.

Az érvénytelenség jogkövetkezményei tekintetében a felperes azzal érvelt, hogy nem szerezte meg a kötvények tulajdonjogát, nem történt meg a részére a birtokbaadás, mert az alperesi jogelőd a kötvényeket nem az ő értékpapír (letéti) számláján írta jóvá, hanem saját maga javára helyezte letétbe anélkül, hogy erre megbízást kapott volna. Az alperesi jogelőddel letéti szerződést nem kötött, mely alapján az alletétbe adással teljesíthetett volna. Az alperes jelenleg forgalmazási számlán tartja nyilván az értékpapírra vonatkozó felperesi igényt, azonban ilyen számla létezését az üzletszabályzata nem támasztja alá. Az alperesi jogelőd nem teljesítette a bizományi szerződést, így nemcsak az értékpapírok ellenértékét, de a jutalékot is jogellenesen tartja magánál. Az eredeti állapot ezek visszaadásával áll helyre és nincs olyan szolgáltatás, ami ellenszolgáltatás nélkül marad. A Ptk. 511. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel díj csak akkor járna a bizományosnak, ha az adásvételi szerződést teljesítette volna.

A harmadlagos keresetet a felperes arra alapította, hogy a kötvények nem kerültek a tulajdonába, a bizományi szerződéseket a meghatározott időpontig az alperesi jogelőd nem teljesítette, ezért azok az üzletszabályzat 14.1. (i) pontja alapján megszűntek. Utalt arra, hogy az értékpapírok feletti rendelkezési jogot csak akkor kapta meg, amikor 2009 októberében az ún. referencia nyilvántartási számot létrehozták. A bizományi szerződések 5. pontja rendelkezik arról, milyen módon bocsátja a megbízó az értékpapírokat a bizományos birtokába. A

keretszerződésben és az üzletszabályzatban forgalmazási számláról nincs rendelkezés. A felek letéti szerződést nem kötöttek, mely alapjául szolgálhatna az értékpapír letéti számlán történő jóváírásnak, és az esetleges alletétbe adásnak. Állította, hogy az értékpapírok a mai napig nincsenek sem az értékpapír számlán, sem az értékpapír letéti számlán jóváírva.

A megállapítási kereset előterjesztését azzal indokolta, hogy a bírósági eljárás során a bizományos folyamatosan úgy értelmezte a helyzetét, mintha egyszerű megbízott lett volna, továbbá a **Bank** gazdasági helyzete, az arról szóló hírek, a **Bank** európai szándékai bizonytalanná teszik, hogy a kártérítési igényét az alperessel szemben majd érvényesíteni tudja. Feltehetően a lakossági üzletág bezárása során jelentőséggel bír majd az átvevő banknál, ha van egy ítélet, amely megállapítja a **Bank** felelősségének alapját a károsultakkal szemben. Ez a körülmény talán arra fogja sarkallni a bankot, hogy rendezze kötelezettségét. Álláspontja szerint a jelen esetben a harmadik fél által ígért tőkegarancia tekintetében a bizományos felelősséggel tartozik, melyet érvényesen nem zárhatott ki.

Az alperes valamennyi kereset elutasítását kérte. A tényállást illetően előadta, hogy a perbeli kötvények forgalmazója az **L. B.** volt, a **Bank** a magyarországi forgalmazást végezte, mely gyakorlatilag azt jelentette, hogy a fiókjai szolgáltak értékesítési helyekként. A per tárgyát képező jogviszonyban a felperes megbízóként, a **Bank** pedig bizományosként járt el a kötvények megvásárlása tekintetében. Ennek során a **Bank** elsősorban arra volt köteles, hogy gondosan eljárjon a kötvények felperes javára való megvásárlása érdekében, emellett köteles volt a Tpt. 115. §-ában meghatározott tartalommal tájékoztatást adni a kötvények alapvető jellemzőiről. Előadta továbbá, hogy a per tárgyát képező kötvények külföldön kibocsátott bemutatóra szóló értékpapírok, melyek immobilizáció útján kerültek kibocsátásra.

Az elsődleges és a másodlagos keresetet - a felperes által állított semmisség, illetve érvénytelenség elbírálásának eredményétől függetlenül - az eredeti állapot helyreállításának lehetetlensége, illetve ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás hiánya miatt kérte elutasítani. Az álláspontja szerint a bizományos ügyviteli jellegű, facere szolgáltatást nyújtott, melynek visszaadására nincs lehetőség. A kötvények megvásárlására a felperes által átadott összeg nem jár vissza, hiszen azt az alperesi jogelőd a szerződés teljesítése során jogszerűen felmerült költségei megtérítésére, nem pedig a szolgáltatása ellenértékeként kapta. A kereset szerinti marasztalás nem eredményezné az eredeti állapot helyreállítását, hiszen a szerződéskötés előtt a **Bank** nem volt a kötvények tulajdonosa, és a kötvények ellenértéke nem volt a kibocsátónál. A kereset szerinti marasztalás esetén a felperes visszakapná az általa fizetett összeget úgy, hogy az ugyanakkor a kibocsátónál is megmaradna, azaz végeredményben a kötvényeket az alperes venné meg, amely nyilvánvalóan nem felelne meg a szerződéskötés előtti helyzetnek. A bizományi szerződésben kikötött szolgáltatásokat és ellenszolgáltatásokat a felek teljesítették, ezért a szerződés Ptk. 237. § (2)

bekezdése szerinti hatályossá nyilvánítása esetén sem állna fenn tartozása a felperessel szemben.

A szerződések semmisségével kapcsolatban rámutatott arra, hogy a kereset háttérében a Tpt. hibás értelmezése áll. A kötvények forgalomba hozatala jogszerűen történt, ezért a bizományi szerződés érvényes. A Tpt. 1. § a) pontja szerint külföldi értékpapírnak csak a magyarországi forgalomba hozatala, illetve tőzsdére való bevezetése tartozik a törvény hatálya alá. A Tpt. 6. § (3) bekezdésében foglalt szabály nem az értékpapírok forgalomba hozatalára, hanem az előállítására vonatkozik. A 2004. júliusi bizományi szerződés megkötésekor a Tpt. 26. §-a vonatkozott a nyilvános forgalomba hozatalra. E jogszabályhely szerint semmisséget csak a jóváhagyott tájékoztató hiánya eredményezett. A Tpt. 2007. júliusi szerződéskötéskor hatályos 17. § (3) bekezdése a zártkörű forgalomba hozatallal kapcsolatos. Kifejtette továbbá, hogy az Európai Unióról szóló szerződésben előírt tőkeáramlás szabadsága és az Unió egységes tőkepiaca lehetővé teszi azt, hogy egy uniós tagállamban jóváhagyott tájékoztató alapján kibocsátott értékpapírt bármely más tagállamban forgalomba lehessen hozni. A magyar jogban ezt a lehetőséget biztosítja a Tpt. 36. § (2) bekezdése. Az előállítás és a forgalomba hozatali szabályok már hivatkozott szétválasztásából és az uniós jognak való megfelelés követelményéből az következik, hogy a Tpt. 6. § (3) bekezdésében foglalt szabályt úgy kell értelmezni, hogy az a Magyarországon (azaz a magyar hatóság által jóváhagyott tájékoztató alapján) kibocsátott, nyilvános forgalomba hozatalra szánt értékpapírok előállítási formájáról, a Tpt. 17. § (3) bekezdése pedig a jóváhagyott tájékoztató közzététele nélkül forgalomba hozott értékpapírok semmisségéről rendelkezik. A kötvények külföldön, az ottani felügyelet jóváhagyásával, immobilizált formában kerültek kibocsátásra, az ottani felügyelet erről megfelelően tájékoztatta a PSZÁF-et. Az értékpapírok átalakítása pedig pusztán lehetőség.

A másodlagos keresetet elsődlegesen elkesettség miatt kérte elutasítani. Kifejtette, hogy a Ptk. 236. § (2) bekezdés a) pontja helyesen úgy értelmezendő, hogy a megtámadási határidő akkor kezdődik, amikor a tévedésre vagy megtévesztésre hivatkozó fél olyan helyzetbe kerül, hogy a tévedést vagy megtévesztést felismerheti. Utalt arra, hogy a felperes érvelése a megtámadásra okot adó körülmény felismerése kapcsán önellentmondó, mert egyrészt a szerződés megkötésének időpontjában rendelkezésére bocsátott információkból vezeti le, hogy semmis a forgalomba hozatal, másrészt viszont a megtévesztési határidő tekintetében ugyanezen körülmények kapcsán arra hivatkozik, hogy ezekről csak a jelen perben szerzett tudomást. Az alperes álláspontja szerint a megtámadási határidő a szerződéskötés időpontjában megkezdődött. A terméktájékoztatót és a bizományi szerződést az alperesi jogelőd átadta, az összefoglaló és a kibocsátási tájékoztató pedig elérhető volt a kibocsátó honlapján, a külföldi felügyelet honlapján, az amerikai értékpapír felügyelet honlapján és a **Bank** fiókjaiban. Utalt arra, hogy az alperesi jogelőd nem járt el a Tpt. 5. § (1) bekezdés 16. pontja szerinti befektetési tanácsadóként, így a felperest a kibocsátó és a garanciavállaló részletes gazdasági helyzetéről tájékoztatnia nem kellett, és mivel e körben információt nem adott,

annak valótlanságával megtéveszteni sem tudta a felperest. A gazdasági és kockázati információk a bárki számára megismerhető tájékoztatóban rendelkezésre álltak. A szerződésben és a terméktájékoztatóban a felperes figyelmét az alperesi jogelőd kifejezetten felhívta a befektetési kockázatra, és a kibocsátási tájékoztató ismeretének fontosságára. Megadta a Tpt. 115. §-a szerinti felvilágosítást, ennél több információt nem kellett szolgáltatnia, sőt kifejezetten jogellenes magatartás lett volna az, ha egyes információk kibocsátási tájékoztatóból való kiemelésével befolyásolta volna a felperes befektetési döntését. Nem felel meg a valóságnak az a felperesi állítás, hogy az alperesi jogelőd jutalék szerzése érdekében annak ellenére vett részt a kötvény forgalmazásában, hogy tudatában volt az **L. B.** rossz pénzügyi helyzetének. Megalapozatlan az a felperesi állítás is, mely szerint a jelzáloghitelezés 2007 nyarán történt megszüntetése vezetett az **L. B.** csődjéhez. Az alperes hivatkozott arra is, hogy a bizományi szerződés megkötése szempontjából általában nem minősülnek lényegesnek sem a kibocsátó/garanciavállaló gazdasági helyzetére vonatkozó hiányolt információk, sem pedig a kötvény jogi sajátosságaival kapcsolatos információk. A szerződés tartalma tekintetében állított megtévesztés, tévedés kapcsán előadta: az hogy a szerződés teljesítése során miként járt el, elsősorban annak az elbírálása szempontjából releváns, hogy a teljesítése szerződésszerű volt-e. Az ügylet tárgyát és jogi hatását tekintve a jegyzés azonos a vétellel, annak egy speciális, a forgalomba hozatal esetén irányadó változata. Mindkét esetben a bizományos közvetítésével a megbízó szerzi meg a kötvény tulajdonjogát, a szerzés jogcímének csupán a bizományos és a harmadik személy (a kibocsátó) közötti jogviszony szempontjából lehet jelentősége. Az alperesi jogelőd nem tévesztette meg a felperest, a tévedését nem okozta és fel sem ismerhette, továbbá a felperes a tévedését nem is bizonyította. Az alperes állította, hogy a **Bank** a keretszerződés rendelkezésével összhangban értékpapír letéti számlát nyitott a felperes számára, amelyen a megszerzett és a már letétben lévő kötvényeket jóváírta. A felperes a kötvényeket az alperesi jogelődtől a Ptk. 513. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó 479. § (2) bekezdése alapján elszámolás keretében szerezte meg. A bizományi szerződés esetleges érvénytelensége nem érinti az annak alapján kötött szerződést.

A nemteljesítésre alapított harmadlagos kereseti kérelem elutasítását arra tekintettel kérte, hogy az alperesi jogelőd a bizományi szerződésből fakadó kötelezettségeit teljesítette. Az immobilizált kötvények letétje többszintű letéti rendszerben valósul meg, a globális okiratot őrző központi értéktár és a felperes, mint végső befektető közé két letéti szolgáltatást nyújtó bank is beékelődik. Az ilyen kötvények forgalmazására letéti számlákon való jóváírás útján kerül sor. A letétben lévő kötvények birtokát cessio vindicationis útján lehet átruházni. A fizikai átadás nélküli birtokátruházás módja az értékpapír letéti számlán történő jóváírás. A kötvényeket a felperes számláján jóváírásra kerültek. A bizományi szerződés teljesítését követően az alperesi jogelőd „Teljesítési visszaigazolás” elnevezésű iratot küldött a felperesnek, a kötvényekre vonatkozó adatokat rávezette a felperes számlájára, melyről havi rendszerességgel kivonatot küldött a részére. A kötvényeket a felügyelet részére is a felperes tulajdonában álló értékpapírként jelentette le. Az eljárása összhangban volt a keretszerződés 1.1.1. pontjában, valamint az

üzletszabályzat 2.5. és 20.3.6. és a 23.1. pontjával. Utalt arra is, hogy a felperes a kötvényeket saját tulajdonában állóként jelenthette be a csődeljárásban.

A negyedleges megállapítási keresettel szemben előadta, hogy a Pp. 123. §-ában foglalt feltételek hiányoznak. Az idő előtti perindítás nem szolgálhat alapjául megállapítási keresetnek, valamint az alperes magatartása nem veszélyezteti a felperes követelésének érvényesíthetőségét. A keresetet emellett azért is alaptalannak tartotta, mert a Ptk. 509. § (2) bekezdésében meghatározott del credere felelősség értékpapírra vonatkozó vételi bizomány esetében kizárólag az értékpapír tehermentes tulajdonjogának átruházására terjed ki. A kibocsátót és a garanciavállalót terhelő fizetési kötelezettség nem a bizományi szerződésből, hanem az értékpapír által megtestesített követelésből fakad, amelyre a del credere felelősség nem terjed ki.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 2.250.000 forint perköltséget.

A felperes elsődleges keresete kapcsán vizsgálta, hogy az értékpapírok nyilvános magyarországi forgalomba hozatala sérti-e a Tpt. 6. § (3) bekezdésében foglaltakat és ez az értékpapírra vonatkozó jogügyletek semmisségét idézi-e elő. Utalt arra, hogy a Tpt. rendelkezéseit az Európai Unió jogával összhangban kell értelmezni. Hivatkozott a Nizzai Szerződéssel módosított Európai Közösség Létrehozásáról szóló Szerződés (EKSz.) 14. cikk (2) bekezdésére, a 3. cikk (1) bekezdés c) pontjára és az 56. cikk (1) bekezdésére, valamint az 58. cikk (1) bekezdés b) pontjára. Figyelemmel volt a 8/361/EGK irányelvben, valamint a 2003/71/EK irányelvben és a 2001/34/EK irányelvben foglaltakra. Az volt a jogi álláspontja, hogy mivel a perbeli esetben az értékpapírok belföldi nyilvános értékesítésre történő felajánlására került sor, így a 2007. évi szerződéssel megszerzett értékpapírok vonatkozásában a Tpt. 20. § (5) bekezdésében foglalt rendelkezések az irányadóak. Kifejtette, hogy az értékpapírok nyilvános forgalomba hozatalára vonatkozó rendelkezések a Tpt. IV. fejezetében lefektetett szabályokat jelentik. A Tpt. 17. § (3) bekezdésében a jogalkotó a semmisség jogkövetkezményét a forgalomba hozatali szabályok megsértéséhez fűzte. Az álláspontja szerint a forgalomba hozatal a Tpt. 36. § (2) bekezdésében foglalt szabályoknak is megfelelt. A 2004-ben irányadó szabályok a Tpt. 6. § (3) bekezdésének való meg nem feleléshez semmisséget nem fűztek. A Tpt. szabályai szerint a 6. § (3) bekezdése az értékpapírok előállítására, és nem a nyilvános forgalomba hozatalra vonatkozik.

A megtámadási keresettel kapcsolatban vizsgálta, hogy a megtámadást a felperes határidőben közölte-e, illetve határidőben érvényesítette-e a bíróságon. A kibocsátó/garanciavállaló gazdasági helyzetére vonatkozó tájékoztatás hiányára alapított megtámadást illetően az volt az álláspontja, hogy az határidőben történt. A keresetet azonban nem látta alaposnak, mivel a bizományi szerződés megkötésekor a felperes megkapta a Ptk. 476-477. §-a és a Tpt. 115. §-a szerinti szükséges tájékoztatást. A **Bank** a befektetési kockázatra több helyen kifejezetten felhívta a figyelmét, és a felperes a szerződés aláírásával elismerte a tájékoztatás

megtörténtét. A kibocsátó és a garanciavállaló gazdasági helyzetéről a kibocsátási tájékoztató alapján nyerhetett információt. Az elsőfokú bíróságnak az volt az álláspontja, hogy a perbeli adatok alapján nem igazolható a felperes szerződéses szándéka valamint a garanciavállaló másodlagos üzletágának megszüntetése közötti összefüggés és az sem nyert bizonyítást, hogy erről az alperesi jogelőd a bizományi szerződés megkötésekor tudomással bírhatott, illetve, hogy ezt az információt szándékosan hallgatta el. A G. szolgáltatást illetően kifejtette, hogy az egy kiemelt ügyfélstátusz, nem tartozik hozzá befektetési tanácsadási szolgáltatás és többlettájékoztatási kötelezettség. A szerződésben, a keretszerződésben és az üzletszabályzatban nyújtott tájékoztatás alapján a felperesnek tudnia kellett a hirdetemény, a kibocsátási tájékoztató és az összefoglaló fontosságáról, megismerhetőségéről, és azok a számára hozzáférhetők voltak. A kötvények megszerzésének módjával kapcsolatos megtámadás kapcsán az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a megtámadási határidőt a felperes lekészte. A Tőkepiac 2007. június 29-i számában közzétett hirdeteményből tudomással bírhatott arról, hogy a megszerezni kívánt értékpapírok látra szólóak, nyilvános forgalomba hozatalukra milyen módon és mely időpontban került sor. A szerződés tartalma (vétel helyett ténylegesen jegyzéssel megvalósuló tulajdonszerzés) tekintetében ezért a tévedését már a szerződéskötéskor felismerhette. Egyébként e körülmény nem is minősül olyan lényegesnek, amely kihatott a szerződéses szándékára. A felperes elmulasztotta a megtámadási határidőt a tulajdonszerzésre irányadó joggal kapcsolatos körülmény vonatkozásában is, mivel az összefoglalót - mely egyértelműen tartalmazta, hogy egy külföldi és egy másik állam joga alkalmazandó - a szerződéskötéskor megismerhette, így a tévedését felismerhette. E körülmény szintén nem olyan lényeges, mely a szerződéses nyilatkozat megtámadására alapot adhatna. A felperes nem tekinthette lényeges körülménynek az értékpapír megjelenési formáját (dematerializált vagy immobilizált) sem. Nem volt peradat arra, hogy kifejezetten dematerializált értékpapírokat kívánt szerezni. Mivel immobilizált értékpapírra korábban is kötött szerződést, ezért szerződéskötési szándékát önmagában az értékpapír dematerializált volta vagy annak hiánya döntően nem befolyásolhatta. A felperes nyilatkozatai a tulajdonszerzés vonatkozásában ellentmondásosak voltak. Nem helytálló azon érvelése, miszerint a rendelkezési jogát a referencia nyilvántartó szám rendelkezésre bocsátásából származtatja. A rendelkezési jogot a számára nem ez, hanem a tulajdonjoga biztosította. A harmadlagos keresettel kapcsolatban kifejtendőik szerint megszerezte az értékpapírok birtokát, azok felett rendelkezési joga volt. A nyilvántartási szám csak a csődeljáráshoz szükséges követelésigazolás benyújtásához kellett.

Az elsőfokú bíróság úgy tekintette (17. oldal 4. pont), hogy a felperes a kötvényellenérték költségtermészetének elhallgatása miatt is megtámadta a bizományi szerződéseket és megállapította, hogy a felperes kérelme téves jogértelmezésen nyugodott. Rögzítette: „A vételár ellenében adott szolgáltatást nem a bizományos alperes teljesítette, ez a megbízás teljesítéséhez szükséges, a bizományos által a harmadik személy részére továbbított összeg volt, nem a bizományos megbízás felmerülésével járó költség, így e körben az alperesi védekezés részét képező ezzel kapcsolatos érvelés nem foghatott helyt.”

A harmadlagos keresettel kapcsolatban megállapította, hogy az alperes - a perbeli értékpapírok természetéhez igazodóan - a felperes ügyfélszámla számmal azonosított forgalmi számláján az értékpapírokat jóváírta. A forgalmazási számla értékpapír-letéti számla jellegű számla. A jóváírásról a felperes forgalmazási számlakivonatokról értesült, melyek alapján kifogást nem emelt, így az ekként történő teljesítést elfogadta. A jóváírással az alperes az értékpapírból folyó valamennyi jogosultságot biztosította, a felperes az értékpapír tulajdonosa lett. Mivel a bizományi szerződés megszűnését a teljesítés hiányára alapította, ezért nem alapos az elszámolás iránti igénye.

A megállapítási keresetet a Pp. 123. §-ában foglalt jogmegóvási szükséglet hiánya miatt utasította el, mert az volt az álláspontja, hogy a szerződésszegésre alapított kártérítési pernek nem előkérdése, hanem fő kérdése a szerződés mibenléte és az az alapján való helytállás terjedelme. A megállapítási kereset előterjeszthetőségének hiányában a del credere felelősség terjedelmével kapcsolatban nem foglalt állást.

A felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte akként, hogy az ítélet tábla elsődlegesen a semmisségi keresetnek megfelelően marasztalja az alperest, másodlagosan a megtámadási kereset alapján a 2007. július 5-én kötött bizományi szerződés érvénytelenségére tekintettel kötelezze az alperest, hogy fizesse vissza a kötvények ellenértékeként átadott 50.000 USD-t és a kifizetett 600 USD jutalékot, valamint ezen összegek után fizessen meg 2007. augusztus 13-tól a kifizetés napjáig a jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot. Harmadlagosan a Ptk. 319. § (2) bekezdése alapján marasztalja a keresetnek megfelelően az alperest, negyedlegesen pedig mindkét bizományi szerződés tekintetében állapítsa meg, hogy a **Bank** és a felperes között vételi bizományi szerződés jött létre és ennek alapján a bizományost del credere felelősség terheli.

A fellebbezését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel teljes körűen. Nem fordított figyelmet a Global Note és a New Global Note alkalmazási területének meghatározására. Nem tisztázta, hogy az alperesi jogelőd miként tett eleget a kibocsátó felhívásának, a Tpt. szabályai közül miért nem alkalmazta a dematerializációt. A megtévesztéssel kapcsolatban nem vizsgálta, hogy az alperes a megbízó javára, saját nevében eljárva jegyezte-e le az értékpapírt, vagy valaki mástól vásárolta meg. Nem tisztázta a bizományi szerződés és az egyéb dokumentumok állítólagos tartalma, valamint az alperes állításai közötti ellentmondást. Többszöri felperesi indítvány ellenére sem vizsgálta az alperesnek a kibocsátóval kötött szerződését, mely egyértelműsíthette volna, hogy az alperesnek fűződött-e érdeke - és így szándékos volt-e az elhallgatással megvalósított megtévesztés, vagy sem - ahhoz, hogy a felperes mindenképpen ezt az értékpapírt vegye meg. Nem vizsgálta azt sem, hogy az alperesi jogelőd ténylegesen folytatott-e tanácsadást. Nem rögzítette továbbá azt a tényt, hogy forgalmazási számlavezetésére az alperesnek jogosultsága nincs, ilyen számla nem létezik sem a Tpt., sem az üzletszabályzat, sem a keretszerződés szerint. Nem tisztázta azt az

ellentmondást, hogy a felperes át kívánta ruházni a kötvényeket a saját cégére, de ennek teljesítését az alperes visszautasította, mégis azt állítja, hogy a felperes rendelkezhetett az értékpapírával. Tévesek az elsőfokú ítélet ténymegállapításai a 2004. évi szerződés lejáratát illetően, valamint azzal kapcsolatban, hogy ehhez a szerződéshez teljességi nyilatkozat tartozott.

A felperes álláspontja szerint az elsőfokú ítélet kirívóan okszerűtlen mérlegelésen alapuló indokolást tartalmaz. A Tpt. 6. §-ának (3) bekezdése ugyanis kógens szabály, amelytől eltérni nem lehet, ezért amennyiben azt megszegik - még ha a Tpt. külön nem is szankcionálja a jogszabálysértést -, alkalmazandó a Ptk. 200. § (2) bekezdése. Az előállítási szabályt a nyilvános forgalomba hozatal esetén kötelező alkalmazni. Az elsőfokú bíróság a Tpt. rendelkezéseit tévesen értelmezte, és tévesen jutott arra a következtetésre is, hogy a dematerializációs szabály megsértése az uniós jogra tekintettel sem vezethet a kötvények jegyzésének semmisségéhez.

A felperes előadta, hogy a jogi álláspontja szerint a tévedésbe ejtés, illetve megtévesztés az alperes részéről mulasztással úgy valósult meg, hogy a tájékoztatási kötelezettségét nem teljesítette. Jelentőséggel bír, hogy e kötelezettség mire terjedt ki, mert amit ehhez képest nem teljesített, az alapozza meg a Ptk. 210. § (1), illetve (4) bekezdéseiben foglaltakat. A bizományi szerződés kapcsán a Ptk. 509. § (2) bekezdéséből kiindulva a **Bankot** a perbeli kötvények vonatkozásában a kibocsátót terhelő Tpt. szerinti tájékoztatási kötelezettség terhelte és ezen belül, illetve ezen túlmenően az eladó kötelezettsége is. A piaci helyzetekről és nem az értékpapír piaci helyzetéről kellett tájékoztatást adnia. A rendelkezésre bocsátott anyagban nem volt adat arra, hogy a kibocsátó és a garantőr a szerződéskötéskor milyen gazdasági helyzetben volt. A felperes egyebekben azzal érvelt, hogy mivel a kibocsátó felhívta a forgalmazók figyelmét, hogy vegyék figyelembe az adott ország forgalmazási szabályait, ezért a befektetők feltehették, hogy Magyarországon is dematerializált formában fogják kibocsátani a kötvényeket, csak a per során szembesült azzal, hogy nem ilyen értékpapírja van. Álláspontja szerint nem lehet elkésztett a tulajdonszerzésre irányadó joggal kapcsolatos megtámadás és e jog kérdése kifejezetten lényeges feltétel volt. Kifogásolta, hogy az alperes sem és a bíróság sem adott választ arra, hogy a dokumentumok mely pontja alapján kellett volna tudnia, hogy nem a szerződésben foglaltak szerint történik a teljesítés. Kifejtette továbbá: az eredeti állapot helyreállítását kizáró alperesi értelmezés esetén sérülne az az elv, hogy az érvénytelen szerződéshez nem fűződhet olyan joghatás, mint az érvényeshez. A bizományi szerződés dolog tulajdonjogának átruházására irányul. Az érvénytelenség jogkövetkezményei körében az 1/2010. PK véleményből az a következtetés adódik, hogy a dolog tulajdonjogának átruházására irányuló szerződés alapján nyújtott szolgáltatások reverzibilisek, és az eredeti állapot csak irreverzibilis szolgáltatás esetén nem állítható helyre. A szolgáltatások közötti egyensúlytalanságot úgy lehet kiküszöbölni, hogy az alperes visszaadja azt az összeget, amit a teljesítés reményében átvett, és mivel az ő hibás magatartása miatt nem tudja a felperes a pénzét használni, többlettényállási elemként kártérítés címén követeli a kifizetett bizományosi díjat és a kamatot a pénze után.

A bizományi szerződések teljesítésével kapcsolatosan azt emelte ki, hogy az alperes a dematerializált értékpapírrá történő átalakításra vonatkozó kötelezettségét elmulasztotta és nincs ebből következően az értékpapír számláján a perbeli értékpapír. Rámutatott arra, hogy a forgalmazási számla vezetésének nincs jogszabályi alapja, ez csak egy belső elszámolási számlának tekinthető. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azon állítását is, hogy ő teljesítési igazolást nem kapott, az általa csatolt igazolást egy másik ügyfél hozzájárulásával terjesztette elő. Letéti szerződés nem kötött, így jogilag az alletétbe adás sem vezethető le. Ehhez képest megalapozatlan az elsőfokú bíróság következtetése az alperesi jogelőd szerződésszerű teljesítésével kapcsolatban.

A fellebbezése kiegészítéseként a felperes hivatkozott más országok bíróságainak, hatóságainak a **Bank L. B.** kötvények értékesítésével kapcsolatos döntéseire, illetve eljárásaira és a Legfőbb Ügyészség 2010. szeptember 21-én kelt levelében foglalt ténymegállapításokra.

A fellebbezési tárgyaláson előadta, hogy a perbeli szerződések fogyasztói szerződések, ehhez képest kell megítélni, hogy a felek egyenlőtlensége az elvárt módon a szerződésekben ki lett-e küszöbölve. Keresetet terjesztett elő mindkét bizományi szerződés 7. és 8. pontjában foglalt szerződési kikötés semmisségének megállapítása iránt. Álláspontja szerint a bizományi szerződések 8. pontja azért semmis, mert a Ptk. 509. § (2) bekezdésében foglaltakhoz képest korlátozza az alperes felelősségét, a 7. pontban foglaltak pedig a laikus felperes szempontjából nem bírtak annyiban jelentőséggel, hogy a tájékoztatásnak az alperestől kellett volna származnia.

Az alperes a csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet indokolását módosítva annak kimondását kérte, hogy a bizományosi szerződések megtámadására irányuló másodlagos kereset az abban felhozott valamennyi körülmény tekintetében elkésett. Kérte továbbá annak kimondását is, hogy a kötvények ellenértékeként átadott összeg a felperes és az alperes közötti jogviszonyban az alperes, mint bizományos eljárása során szükségszerűen felmerült költség.

A csatlakozó fellebbezés indokolásában kifejtette: a kibocsátó és a garanciavállaló helyzetével kapcsolatos információk legkésőbb a bizományi szerződés megkötésekor a felperes rendelkezésére álltak. Az alperesi jogelődöt a Tpt. 115. §-a szerinti kötelezettség terhelte, nem pedig a felperes részéről a del credere felelősségből tévesen levezetett kibocsátót terhelő tájékoztatási kötelezettség. A felperes nem adta elő a per során, hogy mi az tényszerűen, amit az alperesi jogelőd által nyújtott tájékoztatásból hiányol. A bizományi szerződés jogi természetével - és ezzel összefüggésben az általa megfizetett összegek rendeltetésével - kezdettől fogva tisztában kellett lennie. A kötvényellenérték jogi természetére, előállításának formájára vonatkozó tévedés, megtévesztés esetében is a szerződés megkötésekor megkezdődött a megtámadási határidő. A kibocsátási tájékoztató számos pontja és a magyar nyelvű összefoglaló is tartalmazza a kötvények kibocsátási formáját. A dokumentumokban az is egyértelműen szerepel, hogy a kötvényekre a külföldi jog az irányadó, azaz a magyar jognak az értékpapír-előállításra vonatkozó szabályai nem érvényesülnek. A tulajdonszerzésre vonatkozó információk is a rendelkezésére

áltak, ezért a megtámadási határidő e körülmény tekintetében is a bizományi szerződés megkötésekor kezdődött. A Ptk. 236. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel valamennyi megtámadás elkészt.

Az elsőfokú ítélet 17. oldalának 4. pontjában foglaltakat a következők miatt kifogásolta: a megbízó és a bizományos közötti jogviszonyban a kötvények ellenértékeként kifizetett összeg nem a bizományos szolgáltatás ellenértékeként, hanem a bizományos eljárása során szükségszerűen felmerülő költség megtérítéseként kerül átadásra. Ezért az így átadott összeg visszatérítésére akkor sem kerülhetne sor, ha a bíróság úgy ítélné, hogy az alperes megtévesztette a felperest, és lehetséges a már teljesített bizományos szerződés esetén az eredeti állapot helyreállítása. Hivatkozott a Ptk. 507. §-ára, az 513. § (2) bekezdésére, és az 511. § (3) bekezdésére.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, mivel az elsőfokú bíróság a tényállást teljes körűen felderítette, a bizonyítékokat megfelelően mérlegelte és az általa levont következtetések helyesek, jogszerűek. Az eredeti állapot helyreállításának kizártságára vonatkozó előadását az 1/2010. (VI. 28.) PK véleményben foglaltak tükrében pontosította. Hivatkozott a PK vélemény 3., 5., 6. és 7. pontjára és kifejtette, hogy az eredeti állapot helyreállítására ügyviteli jellegű, facere szolgáltatásokra irányuló szerződések esetén nem kerülhet sor. A jelen perben az érvényessé nyilvánítás sem alkalmazható, mivel az érvénytelenségi ok nem küszöbölhető ki. A bizományi szerződésből fakadó kötelezettségét mindkét fél teljesítette, nincs ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatás, ezért a bizományi szerződés hatályossá nyilvánításának nincs helye. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a bizományi szerződések nem semmisek. A másodlagos kereseti kérelemmel kapcsolatban elsődlegesen arra mutatott rá, hogy a megtámadás elkészt, ugyanakkor a másodlagos kereset szerinte a következők miatt megalapozatlan is: az alperesi jogelőd az őt a Tpt. 115. §-a alapján terhelő tájékoztatási kötelezettséget a terméktájékoztató átadásával teljesítette; a felperes által hivatkozott körülmények nem lényegesek; a garanciavállaló helyzetével kapcsolatos információkkal az alperesi jogelőd a szerződéskötéskor nem rendelkezett, a felperest szándékosan nem tévesztette meg; a felperes nem bizonyította a tévedésének tényét; állítólagos tévedését az alperesi jogelőd nem okozta és azt fel sem ismerhette. A kereseti kérelem megalapozatlanságát támasztja alá a PSZÁF közlemény is, mely kimondta, hogy a **Bank** a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően járt el a szerződéskötést megelőző ügyfél-tájékoztatással kapcsolatosan. A harmadlagos kereset vonatkozásában kiemelte, hogy a forgalmazási számla értékpapír-letéti számla, az azon történő jóváírást az F/22. alatt csatolt „Teljesítési igazolás” és az F/21. alatt csatolt, a felperes részére havonta megküldött számlakivonat bizonyítja. A megszerzett és már eleve letétben lévő kötvényeket az alperes a megvásárolt kötvények természetével és az üzletszabályzat 20.3.6. pontjával összhangban adta alletétbe. A felperes rendelkezési jogot szerzett a kötvényeken.

A felperes fellebbezést kiegészítő nyilatkozatával szemben arra hivatkozott, hogy a külföldi eljárások a másodlagos kereset alátámasztására nem alkalmasak. A

Legfőbb Ügyészség álláspontjával kapcsolatosan utalt a Pp. 4. § (1) bekezdésére, továbbá kifejtette, hogy szerinte az álláspontja hibás, a perbeli kötvények értékpapírok. A Prospektus Irányelv tartalmazza az értékpapír definícióját (2. cikk (1) bekezdés a) pont). Hivatkozott továbbá a 2004/39/EK irányelv 69. cikkére, a 4. cikk (1) bekezdés 18. pontjára. Hangsúlyozta, hogy a forgalomba hozatal helye nem Magyarország volt. A perbeli esetben mind a kibocsátási tájékoztató jóváhagyása, mind a jegyzés, mind pedig annak elfogadása külföldön történt. Azt, hogy a perbeli kötvények értékpapírok-e, a kibocsátó által választott jog alapján kell megítélni.

Kifejtette továbbá, hogy álláspontja szerint a kötvények szerzésének jogcímével és a tulajdonszerzésre irányadó joggal kapcsolatos megtévesztés elkésztésére vonatkozó része az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett, mert a fellebbezés ezen ítéleti megállapításokra nem terjed ki. Hivatkozott arra, hogy a felperes a fellebbezésében új tényként állítja, hogy az alperes a bizományosi szerződésben a Tpt. 115. §-ában foglalt kötelezettségtől eltérően azt vállalta, hogy a piaci helyzetekről - és nem az értékpapír piaci helyzetéről - is tájékoztatást ad. Kérte, hogy az ítélőtábla a felperes új állítását - mely érdemben is megalapozatlan - a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel hagyja figyelmen kívül. A bizományi szerződés megfogalmazása szerinte egyértelmű: a 7. pont alapján a felperes azt jelentette ki, hogy a Tpt. 115. §-ában foglalt tájékoztatást megkapta. A bizományi szerződés 8. pontja álláspontja szerint nem a del credere felelősség kizárására vonatkozik, ugyanis az a kibocsátót terhelő tájékoztatási kötelezettségre nem terjed ki.

A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben bírálta felül, mert annak fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt (Pp. 228. § (4) bekezdés). A jogerőt illetően az alperesi álláspont azért téves mert, az eshetőleges kereseti kérelmek csupán látszólag alkotnak keresethalmazatot, az ítélet indokolása pedig önállóan nem emelkedhet jogerőre.

A Pp. 253. § (3) bekezdése szerint fellebbezési korlátként kellett figyelembe venni, hogy a felperes a fellebbezésében a másodlagos megtámadási keresetet csak a 2007. július 5-én kötött bizományi szerződés vonatkozásában tartotta fenn. A fellebbezési tárgyaláson előterjesztett újabb keresetét pedig az ítélőtábla nem vizsgálta, mert e keresetkiterjesztés a Pp. 247. §-ában szabályozott tilalomba ütközik.

A felperes fellebbezése érdemben alaptalan, az alperes csatlakozó fellebbezése részben alapos.

A felperesi fellebbezés annyiban helytálló, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást pontosítani kell, mert a 2010. május 8-i időpont nem a 2004. július 20-i bizományi szerződés, hanem az annak tárgyát képező kötvények lejáratának időpontja, valamint a 2004. július 20-i bizományi szerződés okirata nem, csak a 2007. július 5-én kötött bizományi szerződés okirata tartalmaz a tájékoztatás teljességével kapcsolatos felperesi nyilatkozatot.

Az elsőfokú bíróság a releváns tényállást egyebekben helyesen állapította meg, az ítélet tábla a döntésével is egyetért, az indokait azonban csak részben osztja.

Az érvénytelenségi keresetekkel kapcsolatban, függetlenül attól, hogy a bizományi szerződések érvénytelenek-e, azt kell megállapítani, hogy maga a kereseti követelés nem teljesíthető. A tényállás szerint ugyanis a kötvények megszerzése a felperes által megtörtént, innentől kezdve pedig irreverzibilis a szolgáltatás. Az ítélet tábla ezzel kapcsolatban osztja az alperes ellenkérelmében kifejtetteket. Az eredeti állapot helyreállítása nem lehetséges, csak a szerződés hatályossá nyilvánítása jöhetne szóba, azonban nincs peradat, hogy a felperesnek bármilyen követelése állhatna fenn.

Helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a bizományi szerződések nem semmisek. A Pp. 4. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel a bíróságot a PSZÁF és a Legfőbb Ügyészség álláspontja nem kötötte. Elsősorban azt kellett vizsgálni, hogy a Tpt. hatálya kiterjed-e a perbeli kötvények forgalomba hozatalára, kibocsátására. A Tpt. 1. §-ának a) pontja ezzel kapcsolatosan a következő rendelkezést tartalmazza: ha a nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik, e törvény hatálya kiterjed a sorozatban kibocsátott értékpapír Magyar Köztársaság területén, valamint magyar kibocsátó által külföldön történő forgalomba hozatalára, a sorozatban kibocsátott értékpapír Magyar Köztársaság területén működő tőzsdére történő bevezetésére. A Tpt. szerződéskötésekkor hatályban lévő értelmező rendelkezései szerint forgalomba hozatal (5. § (1) bekezdés 43. pont) alatt az értékpapír tulajdonjogának első ízben történő keletkeztetésére irányuló eljárást, forgalmazó (5. § (1) bekezdés 44. pont) alatt pedig az értékpapír forgalomba hozatalában közreműködő befektetési szolgáltatót kell érteni. Nem vitásan a **Bank** a perbeli kötvényeket Magyarországon forgalmazta, de nem ő hozta forgalomba. A kötvények kibocsátására és forgalomba hozatalára külföldön került sor. A szerzés (jegyzés vagy adásvétel) nem Magyarországon volt. A Tpt. alkalmazásában az 5. § (1) bekezdés 34. alpontja szerint értékpapír alatt a forgalomba hozatal helyének joga szerint értékpapírnak minősülő befektetési eszközt kell érteni. A külföldi kibocsátó per tárgyát képező kötvényének forgalmazása a Tpt. 2004-ben hatályban volt 62. §-ában foglaltaknak megfelelt. Ehhez képest a felperes által a semmisség körében hivatkozott jogszabályi rendelkezések irrelevánsak, nem vezetnek annak megállapítására, hogy a bizományi szerződések lehetetlen szolgáltatásra irányultak.

A másodlagos keresetet illetően az ítélet tábla előrebocsátja, hogy a bíróságnak a jogvita szempontjából releváns kérdésekre kell választ adnia, a nem releváns jogi viták tárgyában való állásfoglalás mellőzendő. Az ítélet tábla álláspontja szerint a felperes mind a megtévesztés, mind a tévedés címén történt megtámadást illetően elkésett a jogérvényesítéssel. A felperes álláspontjával ellentétben rögzíteni szükséges, hogy a Ptk. 210. § (1) bekezdésében foglalt tényállás különbözik a (4) bekezdésben foglalt tényállástól, egyik sem foglalja magában a másikat. A megtámadás olyan határozott, anyagi jogi természetű jognyilatkozat, amelyből ki kell tűnnie a konkrét érvénytelenségi oknak, azaz a megtámadás jogcímének és

ténybeli alapjának, valamint emellett a levonni kért jogkövetkezménynek is. Ami a megtámadási határidő kérdését illeti, arról a Ptk. 236. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a megtámadást egy éven belül írásban kell a másik féllel közölni, majd a közlés eredménytelensége esetében haladéktalanul a bíróság előtt érvényesíteni. A (2) bekezdés a) pontja szerint a megtámadási határidő a tévedés, megtévesztés felismerésekor veszi kezdetét. A megtámadási határidő számításának kezdő időpontjával kapcsolatosan a felperesnek az volt az álláspontja, hogy az ő szubjektív felismerésének időpontja az, ami jelentőséggel bír. Ezzel szemben, mivel a megtámadás joga polgári jogi jogosultság és ennél fogva vonatkozik rá a Ptk. 4. §-a is, a megtámadási határidő csak úgy kérhető számon, ha objektíven kell megítélni, mikor veszi kezdetét. Ezért kezdő időpontnak azt az időpontot kell tekinteni, amikor a megtámadásra jogosult megismerheti azokat a lényeges körülményeket, amelyek eltérnek attól, mint ami a szerződéskötéskor általa tudott volt. A szerződéskötéskor megismerhető (a médiát is ide értve) nyilvános információkat, adatokat, akkor is rendelkezésre állónak kell tekinteni, ha a felperes azokat később ismerte csak meg. A 2008. december 1-jén kelt (megtámadást közlő) leveléből arra lehet következtetni, hogy a kibocsátó, illetve a garanciavállaló gazdasági helyzetére vonatkozó tudomására jutott információkat a sajtóból, illetve egyéb, bárki által hozzáférhető forrásból gyűjtötte össze. Nem hivatkozott arra, hogy ez az ismeretanyag a szerződéskötéskor még nem volt hozzáférhető. A szerződéskötéskor lényeges körülmények felismerésének időpontja szempontjából nem hivatkozhat arra, hogy ugyan e körülményeket a szerződéskötéskor is megismerhette volna, de ezt elmulasztotta. A felperes későbbi, önálló megtámadásnak minősülő perbeli nyilatkozatai ugyancsak olyanok, amelyeket a megtámadási határidő, azaz egy év elteltével adott elő, tekintettel arra, hogy a szerződések jogi tartalmát (az ahhoz hozzá tartozó fogalmakat) és az ebből fakadó következményeket nem az alperes perbeli nyilatkozataiból ismerhette csak meg.

Mivel a felperes valamennyi megtámadása a jogérvényesítési határidőn túli, ezért érdemben nem kellett vizsgálni a megtámadási keresetet, de az ítéletábra megjegyzi, hogy a tévedés okozása, felismerése, vagy a megtévesztés nem azonosítható a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásával. Az utóbbi ugyanis szerződésszegésnek minősül és a jogkövetkezménye a kártérítés. Nem kizárt, hogy tévedésbe ejtésnek minősüljön a mulasztás, ha a szerződő partner a tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, de hiányosan, azaz csak részben közölte azt, amit közölnie kellett volna. Ahhoz azonban, hogy vizsgálható legyen megvalósulhatott-e a mulasztás által a tévedés vagy megtévesztés, elő kellett volna adni konkrétan, mi hiányzott a tájékoztatásból, mi volt az a lényeges körülmény, amit nem tartalmazott. A felperes gazdasági információkat hiányolt, a kalkulációs tévedései azonban nem jöhetnek számításba, mert a szerződési szabadságból következően eldönthette, hogy minek, milyen jelentőséget tulajdonít. Önmagában az, hogy állítása szerint nem kapott tájékoztatást, csak szerződésszegést valósíthat meg. Nem adta elő és nem is igazolta, hogy lett volna olyan lényeges körülmény, melyet az alperesnek közölnie kellett volna. Amit a felperes a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásával kapcsolatban előadott, az legfeljebb a saját érdekkörén belül álló kalkulációs

tévedéshez vezethetett. A szerződések megtámadása körében felhozott egyéb okok egyrészt a szerződések teljesítésével kapcsolatosak, másrészt jogkérdések és nem minősülnek a Ptk. 210. § (1), (4) bekezdésének értelmében tévedésnek vagy megtévesztésnek Amennyiben a felperes az ügylet jogi következményeivel nem volt tisztában, ehhez a szerződés más címen történő megtámadása kapcsolódhat, azonban a szükséges feltételeket illetően tényállást nem adott elő.

Az előbbiekben kifejtettekre tekintettel alappal hivatkozott a csatlakozó fellebbezésében az alperes arra, hogy az objektív szempont szerint vizsgálandó megtámadási határidő minden megtámadás esetén elkésztett volt.

A kötvényellenérték költségtermészetének elhallgatása miatti megtámadással kapcsolatos csatlakozó fellebbezést illetően az ítéltábla azt állapította meg, hogy a rendelkezésre álló peradatok szerint a felperes végleges megtámadási keresete (34. sorszámú beadvány) ilyen alapon megtámadást nem tartalmazott. Az elsőfokú bíróság a Pp. 215. §-ában foglaltakat megsértve túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, ezért az elsőfokú ítélet 17. oldal 4. bekezdésében kifejtetteket mellőzni kell az ítélet indokolásából. Az ítéltábla az elsőfokú ítélet indokolását az alperes csatlakozó fellebbezése alapján ebből következően nem változtathatja meg.

A bizományi szerződések megszűnésére alapított harmadlagos kereset körében az ítéltábla egyetért az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel, miszerint olyan értelemben, hogy nem volt teljesítés, nem lehet megszűntnek tekinteni a bizományi szerződéseket. Az ítéltábla abból indul ki, hogy mi volt a tárgya e szerződéseknek, és annak tulajdonít jelentőséget, hogy a külföldön forgalomba hozott immobilizált értékpapírok vételére adott megbízás teljesítésére csak számlán történő forgalmazás útján, értékpapír letéti számlán való jóváírással kerülhetett sor. A rendelkezésre bocsátást az alperesi jogelőd más módon nem teljesíthette. A Ptk. 513. § (2) bekezdése szerint a bizományra - a Ptk. XLII. fejezetének eltérő rendelkezései hiányában - a megbízás szabályait kell alkalmazni. A Ptk. 479. § (2) bekezdése kimondja, hogy a megbízási szerződés megszűnésekor a megbízott köteles elszámolni és ennek keretében a megbízónak mindazt kiadni, amihez a megbízás teljesítése céljából vagy eljárása eredményeképpen jutott, kivéve, amit abból a megbízás folytán jogosan felhasznált. A perbeli esetben ennek megfelelően a teljesítésen - ahogyan arra az alperes helytállóan hivatkozott - az elszámolási kötelezettség teljesítését kell érteni. A teljesítés a számlák közötti forgalomban megtörtént, és a számlakivonat igazolja, hogy az alperes milyen értékpapírt tart nyilván a felperes részére. Ha nem történt teljesítés, magyarázatra szorult volna a felperes részéről, hogy miért kötött szerződést 2007-ben ugyanolyan külföldön kibocsátott és forgalomba hozott immobilizált kötvényre, ha még a 2004. évi vételi megbízás teljesítése sem történt meg. A felperes azt nem tette vitássá, hogy az alperesi jogelődtől számlakivonatot kapott. A Ptk. 277. § (5) bekezdése alapján kötelezettsége volt a teljesítést érintő minden lényeges körülményről tájékoztatni a másik szerződő felet, és a Ptk. 283. § (1) bekezdése alapján köteles volt arról is meggyőződni, hogy a teljesítés megfelelő-e, továbbá jeleznie kellett volna, ha a bizományos által felajánlott teljesítést nem kívánja elfogadni (Ptk. 508. § (3)

bekezdés). Kifogást azonban - nem vitásan - nem emelt, a teljesítést nem utasította vissza. Nem lehet ezért azt mondani, hogy az alperesi jogelőd nem teljesített és ez az üzletszabályzat 14.1. (i) pontja alapján a bizományi szerződések megszűnéséhez vezetett.

A felperes kereseti követelése a bizományi szerződések megszűnése kapcsán azért sem teljesíthető, mert nem felel meg a Ptk. szerződés megszűnése esetén alkalmazandó rendelkezésének (319. § (2) bekezdés). A felperes csak abban az esetben kérhetné a kereseti kérelemben foglaltakat, ha a bizományi szerződés a felek között létre sem jött volna.

A megállapítási kereset elutasítását illetően az ítéltábla teljes egészében egyetért az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával. A még meg sem indított kártérítési per jogalapját a jelen perben nem lehetséges elbírálni, nem merülhet fel ilyen jogvédelem szükségessége sem.

A Fővárosi Ítéltábla mindezekre tekintettel a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részét helybenhagyta, indokolását pedig részben megváltoztatta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, az alperes csatlakozó fellebbezése részben volt eredményes, ezért az ítéltábla a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperest az alperes javára 2500 forint lerótt fellebbezési illetékből és 1.125.000 forint ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte. Az ügyvédi munkadíj összegét az elsőfokú eljárás során megállapított - a felek által nem vitatott - munkadíj 50 %-ában határozta meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján.

Budapest, 2011. január 25.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Magosi Szilvia s.k.
előadó bíró

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: